

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4751/2022
27.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиље АА из села ..., Општина ..., као правног следбеника пок. ББ, бив. из ..., чији је пуномоћник Душан Игњатовић, адвокат у ..., против туженог MONICOM ДОО Ниш, чији је пуномоћник Александра Благојевић, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2498/2021 од 15.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 27. априла 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2498/2021 од 15.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 13П1 2837/2020 од 18.12.2020. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог број .. од 03.04.2015. године којим је сада пок. ББ бив. из ..., тужилином супругу, отказан уговор о раду. Одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужили на име накнаде штете због изгубљене зараде, а због незаконитог отказа њеном покојном супругу, за период од 04.04.2015. године па до 15.04.2020. године исплати износ од 32.587,16 динара месечно, све са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од 30-ог у наредном месецу за претходни месец, па до коначне исплате. Одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да на горе наведене износе зараде, за сваки појединачни месечни износ, обрачуна и у име сада пок. ББ, бив. из ..., уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, по стопи и основици на дан уплате. Обавезана је тужилца да туженом на име парничних трошкова исплати укупан износ од 235.500,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2498/2021 од 15.09.2022. године године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужени је оспорио ревизијске наводе и предложио да Врховни касациони суд одбије ревизију као неосновану.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) и одлучио да ревизија тужилце није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи о томе да је другостепена одлука неразумљива, нејасна и противречна, јер се њима суштински указује да је одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Таква битна повреда не представља дозвољен ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку, због чега наводи ревидента у том делу нису од утицаја у ревизијском поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилце, њен сада пок. супруг ББ био је у радном односу код туженог на радном месту возача, све до доношења решења о отказу уговора о раду када му је радни однос престао дана 03.04.2015. године. Супругу тужилце радни однос престао је решењем о отказу уговора о раду бр. .. од 03.04.2015. године, зато што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе из члана 36. став 2. тачка 1,3, 20 и 15. уговора о раду тако што се дана 20.03.2015. године, управљајући камионом, кретао брзином од 60 -80 km/h у кругу фабрике по интерној саобраћајници и тиме није поштовао прописе о безбедности саобраћаја, нарочито о дозвољеној брзини, није поступао према возилу којим је управљао са дужном пажњом, није га штитио од оштећења или уништења и није се придржавао мера о безбедности и здравља на раду, на који начин је несавесно и немарно извршавао радне обавезе и неодговорно користио средства рада. У изјашњењу на упозорење о постојању основа за отказ уговора о раду, тужилац се изјаснио да је свестан да је возио брзином од око 60 до 80 km/h и да се каје због тога. Током поступка је из налаза и мишљења вештака утврђено да је са аспекта безбедног кретања по путу по ком се кретао пок. супруг тужилце, без ризика за оштећење на возилу, била безбедна брзина кретања до 40 km/h.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су јединствени у оцени да је супруг тужилце, сада пок. ББ, учинио повреду радне обавезе, јер је нецелисходно и неодговорно користио средства рада и није се придржавао прописа о безбедности и здравља на раду, као и саобраћајних прописа за управљање теретним моторним возилом. Код доношења одлуке нижестепени судови су се позвали на одредбе члана 42. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, као и на Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на радном месту („Службени гласник РС број 21/2009), члан 15. тачка 8, те су на основу наведеног закључили да је правни претходник тужилце критичном приликом управљао камионом брзином којом је била угрожена безбедност људи, као и имовина послодавца.

Ревидент не прихвата становиште нижестепених судова. Сматра да њен пок. супруг није учинио повреду радне обавезе која му се ставља на терет јер је утврђено да је само једним делом пута управљао теретним возилом брзином од 60км/ч, и то на делу пута где возња том брзином не представља опасност по људе и возило, те да није била угрожена безбедност нити једног лица. Сам пут није био обележен како у погледу хоризонталне, тако и у погледу вертикалане сигнализације (није било знака са ограничењем брзине), за шта је одговоран тужени. Такође ревидент истиче да се у конкретном случају не може применити Правилник о превентивним мерама за безбедан рад на радном месту, те да се је стога материјално право погрешно примењено.

Ревизија тужиље није основана.

Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право на основу ког су утврдили да је правни претходник тужиље учинио повреду радне обавезе, те да је решење о отказу уговора о раду у свему законито. Без утицаја на правилност побијаних одлука су ревизијски наводи којима се указује на брзину кретања камиона којим је управљао правни претходник тужиље, те чињенице да на путу којим се кретао није било саобраћајних знакова за ограничење брзине. Ово из разлога што је вештачењем утврђено да је са аспекта безбедног кретања по таквом путу без ризика по оштећења на возилу, максимална брзина којом би предметно возило требало да се креће би била 40 km/h, а вештачењем је утврђено да је пок. супруг тужиље у једном делу пута фабричког круга достигао брзину од 60 km/h.

За безбедно управљање моторним возилом није неопходно да буду изричито постављени саобраћајни знаци којима би брзина била ограничена на шта указује ревидент, имајући у виду да је општом нормом из Закона о безбедности саобраћаја на путевима из члана 42. став 1. прописано да је возач дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено да заустави пред сваком препреком коју под датим околностима може да види или има разлога да предвиди, односно да возилом управља на начин којим не угрожава безбедност саобраћаја. Наведена законска одредба представља основни принцип понашања сваког учесника у саобраћају, без обзира да ли се ради о јавном путу или путу унутар комплекса у ком се обавља привредна (производна) делатност као што је овде случај, па свако одступање од наведене одредбе може за собом повући одговарајуће последице. Осим тога, у конкретном случају утврђено је да је пок. супруг тужиље био професионални возач са вишегодишњим искуством за кога постоји неоторива претпоставка да познаје саобраћајне прописе и обавезу прилагођавања кретања возила условима на путу, те да је био свестан да брзина од 60 km/h у датим околностима може представљати ризик по безбедност и живот људи (макар се кретао само у једним делом пута том брзином), као и исправност самог возила којим је управљао. Евентуални недостатак конкретне опасности за реализацију ових ризика на које је указивао ревидент (није било људи у близини пута, камион није био под теретом) не значи да тиме није учињена повреда радне обавезе. Напротив, запослени има обавезу да целисходно и одговорно користи средстава за рад, па повреда ове обавезе представља разлога за отказ уговора о раду прописан одредбом члана 179. став 2. тачка 3 Закона о раду. Поред наведеног, из чињеничног утврђења произлази да је пок. супруг тужиље у ранијем периоду више

пута упозораван због непримерене вожње, односно због склоности ка брзој вожњи, као и због честих кварова на камиону који су последица нередовног одржавања, а неки од њих и последица брзе вожње, што указује да је пок. супруг тужиље и у претходном периоду са недовољно пажње управљао моторним возилом које му је поверено.

Такође, нису од утицаја на правилност побијаног решења о отказу уговора о раду ревизијски наводи да пок. супруг тужиље никада није достигао брзину од 80 km/h која је наведена у предметном решењу. Ово из разлога што се тачна брзина кретања једино могла утврдити експертским вештачењем од стране вештака саобраћајне струке (као што је учињено током првостепеног поступка), а за потребе одлучивања о радноправном статусу након утврђене повреде радне обавезе, узета је процењена оквирна брзина за коју се посредно могло закључити да се пок. супруг кретао критичном приликом. Стога, чињеница да се пок. супруг тужиље није кретао брзином од 80 km/h није од утицаја на законитост побијаног решења, имајући у виду да је утврђено да се кретао брзином од 60 km/h која је оцењена као неприлагођена за дате услове, те да се на тај начин несавесно и нецелисходно понашао према средству за рад и околини, што су и разлози на којима је засновано побијано решење о отказу уговора о раду.

Ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права у погледу немогућности примене Правилника о превентивним мерама за безбедан рад на радном месту на ком су нижестепени судови између осталог засновали своје одлуке, нису од утицаја на правилност побијане одлуке. Ово из разлога што је вештачењем утврђено која је то брзина кретања теретног возила у конкретном случају која не би била угрожавајућа по безбедност самог возила и околине, па у ситуацији када пок. супруг тужиље није брзину кретања прилагодио особинама и стању пута, то је онда довољан основ за образовање отказног разлога предвиђеног у члану 179. став 2. тачка 3 Закона о раду, без обзира на примену поменутог Правилника.

Остале ревизијске наводе којима се практично оспорава утврђено чињенично стање и оцена доказа, Врховни касациони суд није посебно ценио имајући у виду да се правилност утврђеног чињеничног стања може оспоравати само у процесној ситуацији из члана 407. став 2 ЗПП-а, у вези члана 403. став 2 истог закона, што овде није случај.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима суд води рачуна по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић